

Katowice, 16.03.2022

**INFORMACJA PRAWNA O REGULACJACH DOTYCZĄCYCH UPRAWNIENIA DO ŚWIADCZEŃ  
MEDYCZNYCH ZAWARTYCH W USTAWIE Z DNIA 12 MARCA 2022 ROKU O POMOCY  
OBYWATELOM UKRAINY W ZWIĄZKU KONFLIKTEM ZBROJNYM NA TERYTORIUM TEGO  
PAŃSTWA**

W związku z wejściem w życie przepisów ustawy z dnia 12 marca 2022 roku o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (zwanej dalej specustawą) oraz pojawiającymi się pytaniami ze strony pacjentów z Ukrainy, niniejszym przekazujemy do Państwa wiadomości informację prawną zawierającą wyjaśnienie kluczowych regulacji powyższej ustawy, a dotyczących tego komu przysługuje pomoc w zakresie świadczeń medycznych przygotowana przez Polskę, na jakich zasadach i w jakiej formie.

Na wstępie należy wyjaśnić, iż zgodnie z art. 1 ust. 1 i 2 specustawy regulacje w niej zawarte dotyczą:

- obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa,
- obywateli Ukrainy posiadających Kartę Polaka, którzy wraz z najbliższą rodziną z powodu tych działań wojennych przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
- nieposiadającego obywatelstwa ukraińskiego małżonka obywatela Ukrainy, o ile przybył on na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa.

Jeżeli osoby takie wjechały legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od dnia 24 lutego 2022 roku, ich pobyt na tym terytorium uznaje się za legalny w okresie 18 miesięcy licząc od dnia 24 lutego 2022 roku. Za legalny uznaje się także pobyt dziecka urodzonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez matkę, która jest osobą uprawnioną do skorzystania z pomocy przewidzianej w specustawie, w okresie dotyczącym matki (art. 2 ust 1 i 2 specustawy).

Przepisy dotyczące legalizacji pobytu na okres 18 miesięcy nie dotyczą m.in. osób posiadających zezwolenie na pobyt stały lub na pobyt czasowy, a także status uchodźcy (art. 2 ust. 3 pkt 1 a, c i d specustawy).

Obywatel Ukrainy, którego pobyt na terytorium Polski jest uznawany za legalny na podstawie specustawy, jest uprawniony do opieki medycznej udzielanej na terytorium Polski obejmującej świadczenia opieki zdrowotnej na zasadach i w zakresie, w jakim osobom objętym obowiązkowym lub dobrowolnym ubezpieczeniem zdrowotnym przysługuje prawo do świadczeń na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (art. 37 ust. 1 specustawy).

Oznacza to, iż przysługuje mu **bezpłatna opieka medyczna**, w zakres której wchodzi m.in. wizyty u lekarzy pierwszego kontaktu, wizyty u specjalistów po otrzymaniu skierowania od lekarza pierwszego kontaktu, a w razie potrzebny pobyt w szpitalu, w którym leczenie także jest **darmowe** (art. 37 ust. 3 specustawy).

Jedynie leczenie uzdrowiskowe i rehabilitacja uzdrowiskowa, a także podanie produktów leczniczych wydawanych świadczeniobiorcom w ramach programów polityki zdrowotnej ministra właściwego do spraw zdrowia nie jest darmowe (art. 37 ust. 1 specustawy).

W przypadku leków na receptę mogą być one zarówno darmowe, jak i częściowo lub pełnopłatne – obowiązują takie same zasady, jak w przypadku polskich pacjentów.

W związku z aktualną sytuacją epidemiologiczną warto również podkreślić, iż dorośli i dzieci powyżej 5 roku życia mogą **bezpłatnie** zaszczepić się przeciwko COVID-19 w jednym z kilku tysięcy punktów szczepień (wybrane przychodnie, apteki, mobilne punkty szczepień). Osoby te mogą przyjąć pierwszą dawkę szczepionki, ale także drugą i przypominającą, jeżeli wcześniejsze przyjęły na Ukrainie.

Ponadto, osobom poniżej 19 roku życia przysługują wszystkie szczepienia ochronne przewidziane w kalendarzu szczepień.

Co istotne, osoby przebywające w Polsce powyżej trzech miesięcy, objęte są obowiązkowymi szczepieniami zgodnie z kalendarzem szczepień ochronnych na rok 2022 (a contrario art. 17 ust. 1a ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych).

Zgodnie z komunikatem Narodowego Funduszu Zdrowia zamieszczonym na stronie [www.nfz.gov.pl](http://www.nfz.gov.pl) (stan na dzień 16.02.2022 r.) świadczenia opieki zdrowotnej, udzielone w Polsce obywatelom Ukrainy, na analogicznych zasadach i w analogicznym zakresie, jak osobom ubezpieczonym w Polsce (z opisanymi wyżej wyjątkami), prawo do produktów leczniczych w ramach programów zdrowotnych Ministerstwa Zdrowia, świadczenia w zakresie



zapobiegania i leczenia chorób zakaźnych, czyli szczepienia przeciwko COVID-19, testy w kierunku koronawirusa (antygenowe i PCR) oraz leczenie związane z COVID-19, jak również szczepienia ochronne dzieci w ramach kalendarza szczepień ochronnych (Program Szczepień Ochronnych – PSO na 2022 r.) **są udzielane uprawnionym bezpłatnie. Finansuje je budżet państwa za pośrednictwem Narodowego Funduszu Zdrowia. W związku z powyższym nieuprawnionym jest wystawianie za leczenie w powyżej opisanym zakresie faktur obywatelom Ukrainy, których pobyt na podstawie specustawy jest legalny.**

Rekomenduje się uzyskanie przez obywateli Ukrainy numeru PESEL, bowiem umożliwi on skorzystanie m.in. w pełni z opieki zdrowotnej. Złożenie wniosku o udzielenie numeru PESEL rejestruje także pobyt w Polsce obywatela Ukrainy uciekającego przed wojną, w przypadku gdy jego wjazd nie został zarejestrowany na granicy przez komendanta placówki Straży Granicznej podczas kontroli granicznej (art. 3 ust. 1 specustawy).

Kamila Rzepka, prawnik  
Adrian Goretzki, prawnik